ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ
імені Митрополита Київського і всієї України, Предстоятеля Української Православної Церкви Блаженнійшого Володимира
Міжрегіональної Академії управління персоналом

Збірка за матеріалами роботи круглого столу,

присвяченого 140-річчю з дня народження Лесі Українки

Хмельницький, 2011

ББК 84 (4 Укр)
З 41

Упорядники:
І.Б. Вашеняк, *кандидат історичних наук*
В.В. Олійник, *викладач-методист*

Затверджено на засіданні кафедри загальнонаукових та загальноосвітніх дисциплін Хмельницького інституту МАУП (Протокол № 7 від “17” лютого 2011 р.).

341 Збірка студентських поезій / упоряд. І.Б. Вашеняк, В.В. Олійник. – Хмельницький : Хмельницький інститут МАУП, 2011. – 68 с.

Збірка містить тези виступів учасників засідання круглого столу, присвяченого 140-й річниці з дня народження Л.Українки, що відбувся 25 лютого у ХІ МАУП, а також поезії студентів та абітурієнтів Інституту, які розміщено за трьома тематичними напрямами – патріотична лірика, філософська лірика та інтимна поезія.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом
Хмельницький інститут МАУП, 2011

Література
1. Комзюк В. Музей Лесі Українки в Колодяжному / В. Комзюк // Українська мова та література. – 2001. – № 6. – С. 14.
2. Леся Українка. Документи і матеріали. – К. : Наукова думка, 1971. – 204 с.
3. Овчарук М. Давня правдива панська оселя / М. Овчарук // Українська мова та література. – 2001. – № 6. – С. 15.

Олійник В. В.,
старший викладач ХІ МАУП
Кушнір Ю. В.,
студентка гр. КП-11 ЕПК при ХІ МАУП

"Лісова пісня" Лесі Українки – гімн красі рідного Полісся, шедевр нової драматургії

Творчість Лесі Українки дійсно унікальна. І перлиною цієї творчості, вважаємо, є її безсмертна "Лісова пісня". Цим твором зачитуються різного віку особистості – школярі, молодь і дорослі. Леся Українка залишила нам свою поетичну душу, яка невмирущим вогнем зігріває людські серця.

Найвидатніший твір поетеси, вершина її поетичної майстерності – це драма-феєрія "Лісова пісня". Українська літературна критика 20–30-х років ХХ століття дає дуже високу оцінку цьому творові. Наприклад, І. Якубовський писав: "Це є шедевр серед шедеврів Лесиної творчості, є те найвище творче досягнення, що його вона встигла дійти. Все що складало людську та поетичну індивідуальність Лесі Українки, всі впливи життєвого оточення, найбільш глибокі й міцні, все, що становило собою щось виняткове, щось видатне в цій смутній жінці, все її глибоко-органічне світовідчування – відбилося в "Лісовій пісні" [4, с. 9]. Поет і перекладач, учений і педагог Михайло Драй-Хмара в своїй монографії про Лесю Українку зазначав: "Лісова пісня" – твір автобіографічний в найвищому розумінні цього слова: в ньому відбилося духовне життя Лесі Українки, її інтелект, глибока ніжність її психіки, – сильний поетичний порив, весь лабіринт її душі, життя й думок" [4, с. 10]. Високу оцінку цьому твору дав видатний поет, перекладач, критик і літературознавець Микола Зеров. Він писав, що "Лісова пісня" Лесі Українки досягла найвищої точки, до якої коли-небудь доходила українська драма [3, с. 16].

Така загальна одностайна й дуже висока оцінка "Лісової пісні" Лесі Українки. Цей твір Леся Українка написала в Кутаїсі (на Кавказі) літом 1911 року за чотири дні. Сама поетеса з'ясовує генезу "Лісової пісні" в листі до матері: "Мені здається, – розповідає Леся, – що я просто згадала наші ліси та затужила за ними. А то ще я й здавна тую мавку "в умі держала", ще аж із того часу, як ти в Жабориці мені щось про мавок розказувала, як ми йшли якимсь лісом з маленькими, але дуже рясними деревами" [1, с. 28]. Туга за рідними

волинськими лісами, дитячі спомини про самоту місячної ночі, перекази матері про мавок, давній, ще з дитячих років виплеканий інтерес до української народної поезії, народних звичаїв, повір'їв, до української народної пісні, гаряча любов до рідної природи і до рідного народу – все це створило ґрунт, що на ньому виросла "Лісова пісня".

Підкреслимо, що в основу драми взято вселюдську вічну проблему – людина і природа. Між людиною і природою нема гармонії. В природі є краса і воля. В людському житті, натомість, панує воля і журба, людина відійшла від природи і утворила свій світ – нудний, убогий, безкрилий і дріб'язковий. Уособленням природи, її символом є Мавка. Вона дочка лісу, вона символ волі і вільного, глибокого й ніжного кохання, щирого й безпосереднього, як сама природа. Лісовик, що звик волю шанувати, казав Мавці, щоб вона минала людські стежки

Бо там не ходить воля, там жура.
Тягар свій носить. Обминай їх, доню,
Раз тільки ступиш, і пропала воля! [4, с. 10]

Мавка не послухала поради Лісовика, спустилася на людські стежки, втратила найцінніше – волю і загинула. Що ж її спонукало покинути вільне лісове життя і піти до людей? Чарівна музика Лукашевої сопілки привела Мавку на людські стежки. У звуках пісні людина і природа знаходять для себе спільну мову. Музика, пісня викликали в Мавці нові, раніше їй невідомі настрої: тугу, сльози, свідомість своєї самоти. Мавку захопила музика людської душі, те в Лукашеві, чого й він сам в собі не розумів, про що "душа співає голосом сопілки". З пісні виросло кохання. Пісня дала Мавці душу, пісня викликала в неї почуття кохання. "Ти душу дав мені, як гострий ніж дає вербовій гілці голос", – каже Мавка Лукашеві. Мавка полюбила Лукаша всією силою свого щирого, гарячого серця, не чекаючи ніякої натомість "застави" [3, с. 18].

Але щастя тривало не довго. Лукаш доти був щасливий, доки жив тим, про що душа його співала "виразно щиро голосом сопілки". Коли ж він, підпавши впливу матері, з верховин високої поезії, ідеального кохання і високого мистецтва спустився додолу на самий низ грубого, вульгарного матеріалістичного життя, коли він загруз в багні прозаїчного нудного життя, – він тоді втратив спокій, радість, – він втратив людську подобу і став вовкулаком, божевільним. Чисті душі Мавки і Лукаша, їх чисте, вільне кохання розбила жорстока прозаїчна дійсність. Як зазначав Драй-Хмара, "в драмі-феєрії "Лісова пісня" змальовано трагедію високої душі, що заблудилась серед болота буденного життя" [2, с. 24].

Мавка зрадила саму себе. Вона "покинула високе верховіття і низько на дрібні стежки спустилась". Задля кохання вона пішла з рідного лісу, втратила волю, вона зробилася подібною до служниці, до жебрачки, "що працею гіркою окрайчик щастя хотіла заробити й не змогла". Задля кохання вона скинула з себе святкові шати лісової царівни і вдяглася в убрання жебрачки. Як зазначав

вчений В. Петрів, “В шматті жебрачки Мавка пишно величніша, ніж в багряному убранні царівни. Ніщо не може принизити ту, що покохала” [1, с. 29]. Заклята Килиною Мавка перетворилася на вербу з сухим листом та плакучим гіллям. Пізно зрозумів свою помилку Лукаш, пізно відштовхнув від себе Килину, щоб хоч на мить зазнати знову щастя з коханою Мавкою. Невблаганний час в образі сивої зими засипає його снігом: “Лукаш сидить сам, прихилившись до берези, з сопілкою в руках, очі йому заплющені, на устах застиг щасливий усміх. Він сидить без руху, сніг шапкою наліг йому на голову, запорошив усю постать і падає, падає без кінця” [1, с. 30].

Так закінчується “Лісова пісня” – сумна, глибоко трагічна драма-феєрія. У Лукаша був дар, красу і вартість якого розуміла тільки Мавка. Лукаш зрадив не тільки Мавку, своє кохання, але й самого себе, свій дар, свою творчість, мистецтво.

Отже, в “Лісовій пісні” Леся Українка з великою мистецькою силою показала конфлікт між високим ідеалом і прозаїчною дріб’язковою дійсністю, а саме змалювала трагедію високої душі, що загрузла в болоті буденного життя; втілила з нечуваною ліричною силою свою мрію про краще людське життя і показала безсмертя подвигу справжньої великої любові.

Література

1. Мороз Л. Традиції української класики у творчості Лесі Українки (стан і напрям досліджень) / Л. Мороз // Слово і час. – 2001. – № 2. – С. 28 – 34.
2. Плітка В. Образ Калини з погляду екзистенціальних проблем життя (“Лісова пісня” Лесі Українки) / В. Плітка // Слово і час. – 2005. – № 8. – С. 20 – 25.
3. Скупейко Л. Форми художнього часу в “Лісовій пісні” Лесі Українки / Л. Скупейко // Слово і час. – 2005. – № 8. – С. 16 – 20.
4. Туган О. Міфопоетична семантика зооморфних образів у художній системі Лесі Українки / О. Туган // Слово і час. – 2005. – № 8. – С. 9 – 15.

Олійник В. В.,
старший викладач ХІ МАУП
Яремчук Т. А.,
студентка гр. КП-11 ЕПК при ХІ МАУП



Леся Українка і сучасність

Багата і розмаїта літературна спадщина Лесі Українки є невіддільною складовою української літератури і культури. Її ім’я відоме серед імен славетних митців світу, а геніальні твори служать людству, водночас славлячи Україну.

Поетичний світ, створений Лесею Українкою, – глибокий за змістом, багатий за формою, насичений

ЗМІСТ

Полинути співом дзвінким……4
Леся Українка і родинні традиції української національної педагогічної школи……...10
Леся Українка – геніальна донька українського народу…….....14
Першодруки Лесі Українки…….....17
Мала батьківщина Лесі Українки – село Колодяжне Волинської області……20
“Лісова пісня” Лесі Українки – гімн красі рідного Полісся, шедевр нової драматургії…….....23
Леся Українка і сучасність…….....25

Патріотична лірика

“На вшанування Великої поетеси..……..28
“Рідна Мова”…….....29
“Любій матусі”……...30
“Афганістан”……..31
“Страшні роки”……..32
“Голодомор”……...33
“Війна”…….....34
“Мама найкраща у цьому світі єдиному”……...35
“Україно, край мій рідний”…….....35

Філософська лірика

“Вкус Блаженства”……36
“Коли я помру…”……..36
“Кожен хрест несе в собі”……....37
“Листя опало, холодно всім”……37
“Колись на світі жили люди”……...38
“Людське серце – то незнаний світ чужих думок”……....38
“Прозріння”…….....39
“Життя у грі”…….....39
“Навіщо світові жах ночі?”……..40
“Що гірше …”…….....40
“Чому біль?”……...41
“Летить собі пташка по небу”……..41